

SURROGAT ONALIK QANCHALIK TO'G'RI TANLOV?

Madrimova Sh.I. TDSI talabasi

Ilmiy rahbar: Siddiqov N.N

Annotatsiya: Surrogat onalik haqida, uning axloqiy va huquqiy taraflari.

Kalit so'zlar: Surrogat onalik, genetik ota, genetik ona, biologik ona, surrogat onalikning ijobiy-salbiy taraflari, surrogat onalik - axloqiy va huquqiy muammo sifatida. Surrogat onalik - bu reproduktiv texnologiya bo'lib, unda bola kontseptsiyasida 3 kishi ishtirok etadi:

- ◆ urug'lantirish uchun o'z spermasini beruvchi genetik ota;
- ◆ tuxum hujayrani beruvchi genetik ona;
- ◆ surrogat ona – genetik ota-onadan tekin yoki pullik asosda farzand ko'rish va tug'ishga rozilik beradi ya'ni urug'langan tuxum hujayrani, embrionni o'z bachadonida rivojlanishi ta'minlaydigan biologik ona. Bu usul ko'p hollarda ayol bolani o'zi bachadonida ko'tara olmaganida qo'llaniladi. Bugungi kunga kelib surrogat onalik insoniyatning katta yutug'idir. Zero, eng so'nggi tibbiy texnologiyalar tufayli farzandsizlikka mahkum bo'lgan, farzandli bo'lishdan umidini uzgan insonlar hamon tabiatga qarshi chiqib, o'z qonidan bo'lgan bolani olishi ma'lum bir ma'noda tug'ishi mumkin. Lekin o'z qonidan bo'lsada u bolani boshqa odam ya'ni surrogat ona tug'adi. Ammo surrogat onadan foydalanish ko'plab savollar tug'diradi. Ba'zi odamlar bu jarayonni ma'qullaydi, boshqalari esa bunga keskin qarshi. Oxirgi paytlarda surrogat onalik g'oyalarining ko'plab izdoshlari — tabiiyki, asosan, boy odamlar orasida topilmoqda. Shuni ta'kidlash kerakki, surrogat onalik g'oyalari u qadar ham yangi emas, chunki ko'pchilik odamlar dooimo nasl-nasabni davom ettirish, ya'ni merosxo'r haqida orzu qilganlar.

Surrogat onalikka qarshi ko'rsatmalar:

Har bir ayol surrogat ona bo'la olmaydi, chunki bu "ish" uchun ma'lum kontrendikatsiyalar mavjud: 1. Embrionni implantatsiya qilish yoki chaqaloqni olib kelish va tug'ish imkonini bermaydigan tug'ma va orttirilgan bachadon bo'shlig'ining patologiyasi.

2. Ulardagi o'smalar bilan bog'liq tuxumdonlarning kattalashishi.

3. Muammoni jarrohlik yo'li bilan hal qilishni talab qiluvchi bachadon bo'shlig'ining o'smalari.

4. Tananing yallig'lanish kasalliklari.

5. Har qanday lokalizatsiya onkologiyasi.
6. Ruhii kasalliklar.
7. O'z farzandlarining yo'qligi.
8. O'z farzandlarining patologiyalari va kasalliklarining mavjudligi.

Qarshi dalillar:

O'zi farzand ko'ra olmagan ayol butun umidini surrogat onaga bog'laydi, lekin hech kim unga orzu qilgan narsasiga erishishiga 100 % kafolat bera olmaydi. Ha, bu butun jarayonda surrogat ona faqat o'ziga xos “inkubator“ vazifasini bajaradi va barcha genetik material farzandsiz oilaga tegishli, ammo chaqaloq begona ayolning qornida rivojlanadi va u buni o'zi uchun saqlashni xohlashi mumkin. . Biologik onaning chaqaloq bilan xayrlashish vaqti kelganida o'zini qanday tutishi noma'lum. Ammo biologik onaning his-tuyg'ulari haqida nima deyish mumkin? To'qqiz oy ichida ayol kichkintoyiga ko'nikishni boshlaydi, u bilan ajralish juda qiyin. Bu uning uchun psixologik travma. Shuning uchun, faqat o'z farzandlari bo'lgan ayol surrogat ona bo'lishi mumkin. “Surrogat onalik: ijobiy va salbiy tomonlari” degan savolni ko'rib chiqsak, bu jarayonda bolalar tovarga aylanishini e'tibordan chetda qoldirmaslik kerak. Onalik esa shartnoma ishida bo'lishini. Bu jarayonda ma'lum darajada foyda olish istagi muhtojlarga yordam berish istagidan ustun turadi. Surrogatning yana bir kamchiligi shundaki, u nikoh va oila muqaddasligiga putur yetkazadi. Biroq bu dastur muammosiz ishlangan deb bo'lmaydi. Shunday holatlar ro'y berganki, surrogat ona boladan ajralishni istamagan yoki bolani “buyurtma qilgan” oila o'zlari homilador bo'lgani oqibatida yoki bitta chaqaloq o'rniga ikki yoki uchta chaqaloqning tug'ilishi, yoki onaning genetik yoki jismoniy nuqsonlari yoki kerakli jinsdagi bola tug'ilmasligi tufayli rad etilgan.

Qaysi mamlakatlar surrogatlikni taqiqlaydi?

Dunyo hamjamiyatining hammasi ham surrogat onalikni qo'llab-quvvatlamaydi. Ushbu protsedura taqiqlangan bir qator mamlakatlar mavjud: Germaniya, Italiya, Shvetsiya, Estoniya, Fransiya, Norvegiya. Taqiqlash axloqiy, axloqiy va huquqiy jihatlar bilan bog'liq. Ba'zi mamlakatlarda (Finlyandiya, Ispaniya, Gretsiya) to'g'ridan-to'g'ri taqiq yo'q, lekin qonuniy yordam ham yo'q. Demak, shartnoma tuzilgan taqdirda ham u yuridik kuchga ega bo'lmaydi. Buyuk Britaniya, Kanada va Gollandiyada surrogat onalik bepul. Ba'zi postsovet

mamlakatlarida - Rossiya, Belarusiya, Ukraina, Qozog'istonda surrogat onalik qonuniylashtirilgan.

Surrogat onalikning diniy tarafi.

Din odob-axloqning asosiy instituti sifatida EKO va surrogat onalikni qo'llash borasida uzil-kesil fikr bildirmaydi. Islom mamlakatlarida bu hodisaning joizligi yoki taqiqlanishi haqida fikrlar qarama-qarshiligi mavjud. Lekin shunga qaramay, zamonaviy fatvolarga ko'ra, yordamchi reproduktiv texnologiyalarining bir qismiga islomda ruxsat etiladi. Chunonchi, belgilangan mezonlarga javob beradigan texnologiyalar joizdir, xolos.

Birinchidan. Sun'iy urug'lantirishda faqat erning spermasi va xotinning tuxum hujayrasidan foydalanishga ruxsat etiladi.

Ikkinchidan. Er va xotindan urug'lantirilgan txum yoki laboratoriya sharoitida olingan er spermagini xotinning tuxumini uning (ya'ni, xotining) o'z bachadoniga joylashtirilsa, ruxsat etiladi.

Uchinchidan. Erning spermasi yoki xotinning uxum hujayrasi almashtrib yoki boshqa erkakning urug'i bilan aralashtirib qo'yilgani borasida ozgina gumon paydo bo'lsa ham, taqiqlanadi. Uchala shartga rioya qilingan holatda ro'y bergan homiladorlikka nisbatan barcha diniy qoidalar, shu jumladan, ajralish yoki erining o'limi oqibatida idda muddati, qondoshlik munosabatlari, meros va boshqalar amal qiladi. Olingan erning spermasi va xotining tuxum hujayrasian bo'lgan embrionni rivojlantirish uchun boshqa ayoning bachadoniga o'tkazish taqiqlanadi, hattoki bu ayol o'sha erning (genetik otaning) ikkinchi, uchinchi yoki to'rtinchi xotini bo'lsa ham.

Foydalanilgan adabiyotlar:

Суррогатное материнство: цена, условия, плюсы и минусы, возраст з акон, за и против. Центры суррогатного материнства в России и Беларуси [Электронный ресурс]. URL: <http://heaclub.ru/surrogatnoe-materinstvo-cenausloviya-plyusy-i-minusy-vozrast-zakon-za-i-protiv-centry-surrogatnogomaterinstva-v-rossii-i-belarusi#i-9> (дата обращения: 05.06.2018) Суррогатное материнство: за и против [Электронный ресурс]. URL: <http://karapysik.ru/surogatnoe-materinstvo-za-i-protiv/> (дата обращения: 05.06.2018). <https://www.muslima.uz/index.php/uz/mening-oilam/farzand/muammolar/2061-s-surrogat-onalik-epidemiya> ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА

РАҚАМЛАШТИРИШ: Сиддиқов Нурали Нишоналиевич, ТДСИ Ижтимоий фанлар биоэтика курси билан кафедраси катта ўқитувчиси НН Сиддиқов - Научно-практическая конференция, 2022 СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МОЛОДЫХ СОБСТВЕННИКОВ В СФЕРЕ СРЕДНЕГО И МАЛОГО БИЗНЕСА НН Сиддиқов - Социосфера, 2020

